

Tauta, kuri nemylė laisvės yra susunėjusi tauta.
Dostojevskis.

METAI V

SÃO PAULO, 1939 M., OUTUBRO - SPALIŲ 21 D.

Adresas: CONVENTO SANTO ANTONIO DO PARY, São Paulo.

Nr. 42 (213)

Sovietai prakiso Balkanuose

O Papa recebeu ministro lituano

Cidade do Vaticano. Quarta-feira o Papa Pio XII recebeu em Castelo Gandolfo o novo ministro plenipotenciário lituano, que lhe entregou as credenciais.

O Summo Pontifice, por essa ocasião pronunciou um longo discurso, onde demonstrou a sua satisfação pelo reinício das relações diplomáticas entre a Lituânia e a Santa Sé.

Referindo-se, a seguir as palavras do ministro plenipotenciário da Lituânia, que constitui um posto avançado do catolicismo no norte da Europa, o Chefe da Igreja Católica frisou, que essas palavras expressam a vontade da Lituânia de querer realizar com êxito a sabida política de paz e o sacrifício em prol das grandes ideias.

"Constante dos deveres atinentes ao nosso cargo de pastor supremo — declarou Pio XII referindo-se à posição da Santa Sé em face do conflito europeu — não deixaremos que nossa ação tome parte em controvérsias puramente temporais e competições territoriais entre os Estados. Mas o próprio dever dessa tarefa não nos permite fechar os olhos no momento preciso em que, para salvação da alma, surgem novos e incomensuráveis perigos quando, sobre a face da Europa cristã, com todos os traços fundamentais, se desenha cada vez mais ameaçadora e cada vez mais sinistra a sombra do pensamento em ação, dos inimigos de Deus.

Em semelhantes circunstâncias, mais do que em qualquer outra período da história, a preservação da cultura e a defesa da herança cristã tendem a unir para os destinos futuros da Europa e para a prosperidade de cada um dos povos, grandes ou pequenos, uma importância decisiva".

Amerikonai už karą

Viešosios opinijos institutas paskelbė ką galvoja apie karą amerikonių. Keturiolika nuomonių yra nusistatymo kad Lenkiją įdraskius nėra prasmės anglams ir prancūzams kariuoti. Aštuoniašimtmė šeši nuomoniai amerikonių nori kad karas būtų tęsiamas prieš Vokietiją.

Puolimas per Belgiją būt be pasekmių

Karo žinovai tvirtina, kad vokiečių puolimas Prancūzijos per Belgiją būt be pasekmių. Viena, kad Belgija Vokietijos pasieny turi fortifikacijas, o antra, Prancūzija, visam Belgijos pasieny turi ypač galingas Magino liniją.

ROMA. Korespondentų pranešimu iš Stokholmo Suomijos užsienio reikalų ministeris prašė pagalbos švedų norvegų ir danų, jei Suomijos nepriklausomybė ir jos integralumas keno nors būtų puolamas. Kaip matyti ir Suomija kaip ir Turkija pasiryžusi neatsižinti savo rankų bet kokiomis sutartimis su Maskva. Somių — rusų derybų pabaiga gali būti tokia, kaip rusų — turkų.

— Musolini sauks pietų Europos valstybių konferenciją.

KARAS EINA. DEMOKRATAI LAIMI

SOVIETAI PRAKISO BALKANUOSE

Apie mėnesį laiko trukusios sovietų — turkų derybos nedavė jokių pasekmių. Rusija per daug pareikalavo iš Turkijos. O tie reikalavimai nėra suterinami su Turkijos užimta neutralumo pozicija. Būtent sovietai nori, kad Turkija pripažintų Lenkijos okupavimą, kad būtų sudarytas balkanų blokas, kuriam sovietai ir vokiečiai vadovautų. Spauti Rumunija, kad rusams atiduotų Besarabiją. Po šiais pasiūlymais Turkija nepasirašė. Siuo atveju jau laimėjo anglai su prancūzais. Telegramais praneša, kad šiomis dienomis tarp Anglijos, Prancūzijos bus pasirašyta tarpusavio pagalbos

sutartis. Ir Musolinis į Maskvą dar vis kreivai žiūri. Jis nenori, kad Balkanuose Maskva būtų vadovauti. Ypač kad Dardaneliai patektų Maskvos kontrolėn. Sovietams įsigalėjus Balkanuose ir pati Turkija būtų daug priklausoma nuo Rusijos. Prancūzai su angliais yra linkę geriau Balkanus atiduoti Italijos įtakai, ne kaip Rusijos. Nors tarp Rusijos ir Turkijos pasiliks draugiški santykiai, tačiau Rusija ne vadovaus Balkanams. Tuo būdu yra baigtos be rezultatų turkų — rusų derybos. To ko norėjo sovietai — neatsiekė.

DIDELIS LAIMĖJIMAS PRANCŪZŲ IR ANGLŲ DIPLOMATIJOS

Ketvirtadienio vakare telegramų agentūros pranešė, kaip jau pasirašyta Anglijos, Prancūzijos ir Turkijos tarpusavio sutartis. Šis įvykis yra didelis vakarų Europos demokratijų laimėjimas. Sutartis yra tokia: 1. Anglija ir Prancūzija teiks karinę pagalbą Turkijai, jei pastaroji būtų užpuolta kur nors Europos valstybės. 2. Turkija padės Prancūzijai ir Anglijai, jei Europos valstybės išprovokuotų karą Viduržemio jūroje ir jį būtų įtraukta Prancūzija su Anglija. 3. Jei Prancūzija su Anglija begindama Graikijos ir Rumunijos nepriklausomybes būtų įveltos karan, ir tuo atveju Turkija talkininkaus. Ši sutartis sudaroma penkiolikai metų.

Prancūzai su angliais šia sutartimi laimėjo tai, kad jie Viduržemio jūroje dar labiau įsistiprino. Tai pat apsidraudė nuo bet kokių netikėtinių iš Italijos pusės. Rusams galėtina užkirsti kelią Balkanuose. Garantuota Graikijos ir Rumunijos nepriklausomybės Turkijos padėtis irgi sustiprėjo. Ji nėra suvaržyta jokiais sutartimis iš sovietų pusės. Jos žinioj yra Gibraltarso sąsiauris.

Ši sutartis yra savos rūšies demokratijų revanšas prieš sovietų — vokiečių susiterimą. Italija kas kart vis labiau artėja demokratijų link.

DABAR, TAI JAU TIKRAI PRASIDĖJO KARAS

Hitleris pamatė, kad jo «taikos pasiūlymų» nieks negali priimti. Beliko viena išeitis apsidirbus su Lenkija, viena savo armija mesti vakarų frontan kur laukia triumfališka pergalė, arba visiškai uaciu ir kartu Vokietijos, žlugimas. Lig šiol pirmyn tesyrė tik prancūzai. Vokiečiai tik gynėse. Šios savaitės pradžioj perėjo į puolimą visose frontuose. Vandenyse skandina anglių laivyna. Aylacija, nors be pasiekimo, bombardavo Skotijos pakraščius Antrudienį Sifrido Magino linijoj, smarkiai atakavo prancūzus net du kartu. Iš kai kurių užimtų pozicijų prancūzai pasitraukė. Atakos metu mūsų laukė krito daugiau šimtų tankstanių vokiečių kareivių. Jų veržimasi pirmyn sulaukė prancūzų artilerija. Sudaužyta 20 vokiečių tankų, puolime dalyvavo 50 vokiečių divizijos. Vakarų fronte vokiečiai viso tarsi sutraukę 160 divizijų. Vokiečių kareiviai, kurie eina pirmose eilėse, yra visiškai blinduoti, geležimi apkaustyti. Santūvo, ar revolverio šūviai, šarvų nepramuša. Apšarvavimas svėria 14 kilogramų. Taip aprenkti ka-

riai nešasi su savimi kulkosvaldžius, rankinių granatų.

Prancūzų armijos vadas gen. Gamelin laikraštiniams pareiškė, kad tik dabar prasideda karas.

— Prancūzai, kad spalio m. 19 d. Siaurės jūroje numuštas vienas vokiečių karo lėktuvas. Du aviatoriai užmušti ir du sunkiai sužeisti.

Mokėdamas tik 10\$ per mėnesį

susitvarkysi savo dokumentus ir išgausi CARTEIRA DE IDENTIDADE MODELO 19 be jokio rūpesčio ir vargo. Sitokiomis išimokėjimo sąlygomis dokumentus parengia Antanas Dutkus. Darbas pigus, sąžiningas ir skubus. Kreiptis galima kasdien nuo 8 val. ryto ligi 8 val. vak. Sekmadieniais nuo 8 val. ryto ligi 12 val.

Rua da Moóca, 1721 (Aido Redakcijoje), Telef. 2-1123.

Lietuva dar neužėmė Vilniaus

Iš Kauno pranešama, kad Lietuva dar neužėmė Vilniaus. Užėmimo diena taip gi nenustatyta. Matyt, galutinai nebaigta nustatyti Lietuvos — Rusijos sienos. Iš Vilniaus pranešama, kad iš Lenkijos Vilniun atbėgo šimtas tūkstančių žydų.

Vilniuje jaučiamas didelis maisto produktų trūkumas. Viešbučiuose maisto daviniai sumažinti. Vilniečiai daug vilčių deda į Lietuvos gyventojus, iš kurių tikisi visokeriopos pagalbos. Lietuvoj vilniečių reikalams renkamos aukos. Valdininkai aukoja tam tikrai nuostimti savo algos, ūkininkai javų, maisto produktų, drabužių, prekybininkai įvairių reikmenų.

Pirmomis Vilniaus užėmimo dienomis numatyta pastatyti reikalingas skaičius viešų virtuvių vilniečiams maistinti. Medicinos pagalba taip gi veltui bus teikiama. Lietuvos vyriausybės vilniečių reikalams užtraukė 50 milijonų litų vidaus paskolą.

Kaunas. Kauno komandantas išsiuntė koncentracijos stovyklon 34 komunistus trylikai mėnesių; o dvylika komunistų ištrėmė, vieneriems metams iš Lietuvos teritorijos. Baudos įvykdintos sąsąsėje su komunistų partingomis paleisti Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo kalnieš.

— Valstybės Taryba svarsto žemės reformos įstatymo pakeitimą. Norima daugiau bežemių aprūpinti žeme. Sulig paruoštu nauju žemės reformos įstatymo projektu, ūkiai negalės būti didesni, kaip 60 hektarų.

— Kaune suspendentas dviems savaitėms žydų dienraštis.

— Prijungiant Vilniaus kraštą Lietuvai padidės 6800 kvadratinų kilometrų. Šiame plote yra 200 tūkstančių hektarų tinkamos ūkininkavimui žemės. Kiek teks gyventojų — nežinia. Apšakičiuojama, kad su Vilniaus kraštu Lietuvai teks 200 tūkstančių žydų.

— Lietuvos įgalotės ministeris Girdvainis trečiądienį buvo priimtas Po piežiaus Pijaus XII.

— Maskvos spauda Anglijos-Prancūzijos ir Turkijos sutarties pasirašymą tepažymėjo pora eilučių paskutiniuoje puslapyuose, be jokių aiškinių.

ORGÃO DA COMUNIDADE CATOLICA LITUANA SAO JOSÉ

Redator responsavel: JESUS SABORIDO MONTANES

Redação: CONVENTO SANTO ANTONIO DO PARY, S. Paulo Caixa Postal 4-118. Fone 2-6252
Assinatura: Brasil e toda America do Sul -- 12\$, Europa -- 24, Estados Unidos -- 1 dolar.

TELEGRAMOS :

Suomija nenusileidžia

Su trimis Pabaltijo valstybėmis (Estija, Latvija, Lietuva) Rusija greit apsidirbo. Ko Rusija reikalavo šios su viškuo sutiko. Kietesnis riešutas yra Suomija. I Rusijos reikalavimus ji at ankš mobilizacija.

«Mirties Legijonas» Vengrijoje

Vengrijos naciai (fašistai) organiziavo „mirties legijoną“, kurio tikslas buvo nuverst esamą valdžią. Tačiau sąmokslas buvo įduotas.

Naujas Taikos Planas

Paryžiaus spaudos žiniomis Hitleris ruošia naują taikos planą, kuris tikina patenkintį ir anglus su prancūzais. Naujas Hitlerio taikos planas susideda iš 8 punktų.

plačią autonomiją.

Aišku, kad šių Hitlerio pasiūlymų anglai su prancūzais nebepriims.

Rusai su Turkais dar nesutarė

Turkijos užsienio reikalų ministeris Sarajoglu spalį m. 17 d. grįžo Ankaron. Pranešama, kad ligi šio dar nebuvo pasirašyta sutartis su Maskva.

Ministeris pirmjauk pasieikė, kad sutartis negalėjo būt pasirašyta, kadangi Rusija pasiūlė visiškai naujas sąlygas santykiuose Turkijos su Prancūzija ir Anglija.

Šiaurės Valstybių Konferencija

Svedijos karalius Gustavas pasiūlė Danijos ir Norvegijos karaliams ir Suomijos prezidentui susirinkti Stokolme apsvaistyti suomių — rusų santykiams.

LONDONAS. Peritą trečadienį

parlamento pranešė, kad per paskutines dvj dienas, prieš Anglijos krantių numušti aštuoni priešų lėktuvai.

Tokio. Japonijoje, Kyushu mieste sūautė didelis viesulas, vadinamas tajfū.

Vasingtonas. Amerikos prezidentas pasakė, kad j Amerikos uostas ir Amerikos vandenynose yra uždrausta plaukti kariniaių valstybių karo laivams.

Malaga. Netoli Malagos nukrito prekybinis lėktuvas, kuriame buvo viso 17 žmonių, iš jų 14 užsimušė.

Salario minimo. São Paulo mieste nustatyta 220\$000. Aišku, kad su tokiu atlyginimu negalima pragyventi.

Kopenhaga. Žiniomis iš Berlyno, vokiečių prielektuvinių patrankos spalį m. 14 d. nušovė vokiečiai karo lėktuvą, kuris skraidė virš Berlyno, uždraustose srityse. Buvo manoma, kad tai anglų ar prancūzų lėktuvas.

Bergem. Rusija neseniai pasirašė prekybos sutartį su Anglija. Nežiūrint siaučiančio karo, iš Marmansko uosto laivai prikrauti medžių išplaukė Anglijos link.

Rio de Janeiro gerai informuotų sluoksnių pranešama, kad vokiečių transatlantiniai laivas «Cap. Norte» buvo suimtas anglų karo laivų prie Bahamų salų.

Paryžius. Spalį m. 17 d. vokiečiai atakavo prancūzus. Prancūzų artilerija priešą priverė atsitraukti.

— Ministerio pirmininku parėdy mu iš kariuomenės atleidžiami vyrų 49 ir 50 metų. Taip pat kai kurie atsargos karininkai.

Paryžius. Prancūzų vyriausybė tęsia akciją prieš komunistus. Jie kaltinami rėmimu tos šalies politikos, kuri palaiko Vokietiją kovoję prieš Angliją ir Prancūziją.

— Paskutinės žinios iš Berlyno praneša, kad yra didelis nesutarimas nacių vadų su kariuomenės vadovybe dėl santykių su sovietais.

— Pranešama, kad yra projektuojama Hitlerio ir Goeringo kelionė Romon, pas Musolini.

Stambulas. 18. X. Iš gerai informuotų sluoksnių pranešama, kad šiomis dienomis bus pasirašyta tarp Anglijos, Prancūzijos ir Turkijos tarpusavio pagalbos sutartis.

LONDONAS. Spalį m. 18 d. vokiečių povandeninių laivų nuskaudino transportinį bei keleivinį anglų «Yorkschr» 10 tūkstančių 185 toneladų.

— Žiniomis iš Londono šių savaitę paskaudinti trys vokiečių povandeniniai laivai.

— 14. X. Oficialiai pranešama, kad vokiečių povandeninis laivas nuskaudino anglų kreiserį «Royal Oak». 29 tūkstančių 150 toneladų.

— Iš Londono oficialiai pranešama, kad nuo karo pradžios ligi spalį m. vidurio paskandinti 22 vokiečių povandeniniai laivai, konfiskuota 20 tūkstančių toneladų įvairių prekių, vežtų Vokietijon.

Oslo. Paskendo Norvegijos prekybinis laivas «Lorenc W. Hansen», kuris plaukė iš Kanados Anglijon. Nežinia, ar laivas buvo nuskaudintas minos, ar su torpeda. Laivo įgula išgelbėta.

TELEGRAMOS IŠ LIETUVOS

Kaunas. Spalį m. 16 d. popiet, vytauto Didžiojo Universitete borys studentų pradėjo trukėmauti ir reikėti nepasitenkinimo Vilniaus prijungimu prie Lietuvos teritorijos.

— Rusijos kariuomenei pasitraukus, o lietuviams dar neužėmus Vilnių, mieste tvarką palaikė laikinai su mobilizuota iš 2.000 vyrų policija.

— Lietuvos Rusijos sutartyje pažymėta, kad susitariančios valstybės nesikės i viena kitos vidaus gyvenimą ir socialinę santvarką.

— Užsieny paskelbtos žinios, kad Lietuva reikalaujanti Vokietijos gražinti Suvalkų, Seinų bei Gardino apylinkes.

— Praėjusios savaitės užsienių spauda rašė, kad Lietuva, Rusijos padedama, reikalaujanti gražinti ir Klaipėdos kraštą.

— Iš Kauno pranešama, kad didelis skaičius vokiečių tautybės šikinių ateisako važtuoti pas Hitlerj. Jiems ir Lietuvoj esą gera gyventi.

— Be numatytų Kaimiadorių, Vilkauskio ir Kelmės sovietų armija dar stovės ir Plungėje.

— Sulig «XX Amžiaus» pranešimu apalų m. 13 d. Kaune prasidėjo pasitarimas sureguliuoti susisiekimui geležinkeliais tarp Vokietijos, Pabaltijo valstybių ir Rusijos.

— Varėuvos vaivada atbėgo Kaunan. Veik visą laiką teko keliauti pasėčiam ir slaptai, kad nepatektų į rusų, ar vokiečių rankas.

— Lietuvos vyriausybė oficialiai pranešė kad Vilniaus krašto dvarai bus išdalinti bežemiams ir mažžemiams.

VASAI

Ramos, mal...

Medžio nžmi...

Vikas nutilo...

Vienos tik z...

Vikas užmi...

Žemę apsupo...

Neiš jos sie...

Ilgesio pilno...

Vasaros nak...

Aplėbta lidn...

Tiek ty ant...

Jūs tikėtai vi...

Ramos, vie...

Migdote gam...

Kam gi nem...

Ko man taig...

Noris apimti...

Noris mylėti...

Noris pasiek...

Ko gi taip l...

AUTOMOBILI

New-Y...
diuose yra ta...

Kodėl a...

na automobi...

— Sulig «XX Amžiaus» pranešimu apalų m. 13 d. Kaune prasidėjo pasitarimas sureguliuoti susisiekimui geležinkeliais tarp Vokietijos, Pabaltijo valstybių ir Rusijos.

— Varėuvos vaivada atbėgo Kaunan. Veik visą laiką teko keliauti pasėčiam ir slaptai, kad nepatektų į rusų, ar vokiečių rankas.

— Lietuvos vyriausybė oficialiai pranešė kad Vilniaus krašto dvarai bus išdalinti bežemiams ir mažžemiams.

Maironis

VASAROS NAKTYS

Ramios, malonios vasaros naktys;
Medžio nūmigus nejuda lapas;
Viskas nutilo, viskas nurimo,
Vienos tik žvaigždės mirkčioja, dega.

Viskas užmigo, viskas nurimo;
Žemę apsupo melės svajonės;
Neša jos sielą, neša, liuliuoja,
Ilgesio pilnas ir įkvėpimo.

Vasaros naktys ramios, malonios,
Atjūslu liūdną širdį viliojat!
Tiek tų ant žemės sielvartų, vargū! ..
Jūs tiktai vienos ramios, vienodos.

Ramios, vienodos! Magiška jėga
Migdote gamtą saldžia svajone!
Kam gi nemigdot mano troškimų?
Ko man taip ilgu, ko man taip liūdna?

Noris apimti visą pasaulį;
Noris mylėti Dievą aukščiausias;
Noris pasiekti amžiną grožį! ..
Ko gi taip liūdna? Ko gi taip ilgu?

AUTOMOBILIŲ KAPAI AMERIKOJ

New-Yorko ir Oikagos užmiesčiuose yra taip vadinami "automobilių kapai". Tai vietos, kur verčiami įvairūs seni ir vartoti netinkami geležiniai daiktai. Ota riogso tūkstančiai automobilių, sustatyti vienas prie kito, suvėsti vienas ant kito. Tarp jų yra visi senų lauzų, sudaužytų nelaimėse, sudėvėtų prieš 10-20 metų, bet yra ir visi apynaujų blizgančių, kurių motorai dar gerai veikia. Į čia ateina miesto vaikai: žaidžia, slapstai tarp automobilių. Kiti įlenda į kuria mašiną, užsuka motorą ir taip birzgiančių. Tūkstančiai automobilių rūdija ir riogso be jokios naudos, net tokių, kokius daugelis Europos gyventojų mielai pasiima ir naudoja važinėti. Tačiau amerikiečiai jų neima, net nežiūri į juos.

Kodėl amerikiečiai taip nebrangi na automobilių? Labai paprastai. Jei nori, eik į tuos "kapus", pasitink kurį nori automobilį ir — važiuok sau sveikas! Bet pirmiau reikia gauti leidimą mašiną vairuoti. O jei sudėjęs važinėjant be leidimo — pabauda bus dienas už trijų senų automobilių vertę. Be to, mašina turi būti pilnai tvarkinga ir švari, nes kitaip negausi leidimo važinėti. Amerikoj uždarbiai nemazgi darbininkas uždirba po 5-10 dol. per dieną, o gerą, tik kiek padėtą automobilį galima pirkti už 100 dolerių. Naują gerą automobilį galima pirkti už 500 dol. išsimokėjimui, mokant kas savaitę po 5-10 dol. Tad kam jiems imti kad ir veltui, seną "trantą", su kuriuo negražu važinėti, kurį dažnai reikia remontuoti ir dar gali sulaukti pabaudos už netvarkingą mašiną. Todėl Amerikoj ir paprastai darbininkai turi gerus automobilius ir jais važinėja į darbą. O sugedusius ir senus visi veža į užmiestį ir palieka "automobilių kapuose". Kiekuriose Europos valstybėse įsakytas žmonėms rinkti senus puodus ir įvairius geležinius, o Amerikoj ir automobilių meta į šukėlynus.

MOTINOMS

Džiova vaikų amžiuje

(Tęsia iš 41 nr.)

Daug sunkiau esti silpnam vaikui. Jam pavojingas ir silpnėnis džiovos antkritis, bet ypač pavojingas piktasis — gajusis antkritis. Tokiu skaitosi tas, kuris įkvėpiamas tiesiog su džiovininko iškvepimu ar iškosėtu oru. Todėl labai pavojinga stovėti prie džiovininko arčiau kaip už vieno metro.

Džiovininkai ne visi yra pavojingi kitiems. Pavojingiausi tie, kurie kosi ir skrepliuoja. Pasigydyti ir nekositieji džiovininkai neuzkrečia; bet vistiek ir jie turi būti atsargūs, nes džiova apgaulinga liga ir žmogus gali nejuosti, kad ji vėl pas jį atinaujino.

Uzkrėčia ne tik jauni džiovininkai, bet yra daug ir senesnio amžiaus paliegusių ir kosinčių žmonių, kurie ir patys gal nežino, kuom serga. Jų džiova yra šilgai trunkanti, žmogus ir senatvės susilaukia, bet būna silpnas, palieges. Pas mus dažnai mėgstama tokiems nesveikiems silpniems žmonėms, ypač senutėms, paveisti vaikus saugoti, o šios bekosėdamos vaikus ir uzkrėčia. Iš to išvada — kiekvieną kosintį, paliegusį žmogų reikia patikrinti pas gydytoją arba bent stengtis laikyti toliau nuo vaikų.

Dar vienas apsikrėtimo šaltinis — tai sergančių karvių pienas. Daug karvių serga karvių džiova vad. žemdirgine; vaikai gerdami ją nevirintą pienu užkrečia.

Uzkrėtimo ir persirgimo atžvilgiu pavojingiausias vaikų amžius ligi 7 metų. Apskritai juo jaunesni vaikai apsikrečia, tuo sunkiau jie serga; užkrėtieji ligi 1½ m. amžiaus dažnai miršta.

Iki pusės metų, jei vaiką maitina

sveika nežiovininkė motina pati, tai kūdikis retai užsikrečia, nes nuo motinos pieno jis esti atsparus ligoms. Žinoma, jei kūdikis gyvena su sunkiai sergančiu džiovininku, arba jei jį prižiūri serganti motė, tai atsitinka, kad nei motinos pienas, nei jo atsparus gūmis jo neįgelbsti nuo susirgimo.

Užkrėstas silpnėnis, o kartais ir stiprus vaikas paliegesta, išbala, apie akis pasidaro mėlynai raudoni, ir apskritai ligoniui nelanko, nors tas kūno su liga rungtyniavimo laikotarpis yra pats pavojingiausias, blogai valgo, ne linkamas, piktas, lūpytės išdžiūvusios. Už kapriznumą tėvai tokią vaiką dažniau pabaudžia ypač pirmus 2 mėn. Iada vaikui labai pavojingos kitos ligos, kaip difteritas, tymai, skarlaitė, kokiūšis ir kt.; reikia kiek galint stengtis panašiai sirguliuojantį vaiką nuo jų išsaugoti.

Geresniu atveju, esant ne taip jau blogoms sąlygoms, vaikas, keletą metų taip pasirginėjęs, pradeda gerėti, nors ir ilgam pasilieka menkesnis, mažesnis — kaip sako, to kio jau blogo sudėjimo. Blogesniu atveju, kartais už mėnesio, kito, o ypač dar po smarkesnio persirgimo, vaikas pasidaro visai nebefinkemas, su vaiku nežaidžia, ima skūstis galvos skaukais ir už kokios savaitės ar poros nustoja sąmonės, pakyla temperatūra, tai ženklas, kad nuo džiovos ant krūčio prasidėjo smagenų uždegimas, kurio pagydyti jau negalima.

Pasitaiko ir taip, kad vaikas kiek laiko pasirguoja, pradeda skūstis kojėles, (rečiau rankutes) skaukais, kuriuos jausčia vaikščiodamas, ar tai klubo, ar kelio, ar čiurnos sąnary, arba lenkdama stuburkauly.

(Bus daugiau)

Didžiausias urvas pasaulyje

Požeminės upės, ežerai ir tvenkiniai. — Akli vėžiai ir vorai. — Aidas girdimas per 8 kilometrus. — Per visus metus temperatūra

Ivairiose žemės vietose yra daug didelių ir mažų urvų ir grotų, tačiau pats didžiausias gražiausias urvas yra Amerikoj, Kentukio valstijoje, apie 85 mylias nuo Luizvilės. Tas urvas vadinamas Mamuto urvu, o jį atrado 1809 m. ūkininkas Hutėnsas. Mamuto urvas yra tikrai nuostabus gamtos kūrinys. Apskaičiuojama, kad visas jau išdirto urvo talpumas sudaro 11 milijonų kubinių metrų. Svarbiausias urvas turi 4800 metrų ilgio ir nuo 12 iki 38 metrų pločio, iš jo į visas puses atsiskvoja kiti urvai ir požeminės gatvės, kurios vietomis turi iki 38 metrų aukščio. Svarbiausiam urve ir jo šakose yra 5 didelės lygumos, 3 upeliai ir 3 ežerai, 8 kriokliai arba vandenkrėčiai, 23 prarajos ir 47 kalnai, nuo 8 iki 30 metrų aukštumo. Požeminių jau išdirtu "gatvių" ilgumas sudaro 240 kilometrų. Bet manoma, kad yra dar ir daugiau atskirų šakų, kurių dar nepavyko surasti ir iširti.

Visas tas požeminis urvas ir jo šakos yra kalkingame akmeny vandens išplauta tuštuma, kurios šonuose kasmet surandama vis naujų urvų. Tų požeminių sienos yra tiesiog nuostabios: vietomis balto kalkakmenio, vietomis gipso ir įvairių kristalų. Elektros lempoms šviečiant, jos žiba ir mirga įvairiausiomis spalvomis ir sudaro pasakišką vaizdą. Kai kur stovi apvalūs gipiniai stulpai, spindintys šaltak tital, ant sienų ir palubėse kada kris-

SPORTAS

Pereito sekmadieno futbolo rungtynių rezultatai:

- São Paulo F. C 2 x Palestra Italia 1
 - Commercial 3 x Santos 2
 - S. P. R. 4 x Espanha 3
 - SAO PAULO MIESTO FUTBOLO ČEMPIONATO LENTELĖ:
- Vieta: Pralaimėtų taškų
- 1 — Corinthians Paulista 4
 - 2 — Palestra Italia 8
 - 2 — Portuguesa dos Esportes 8
 - 4 — S. P. R. (Inglezos gol.) 11
 - 5 — Santos F. C. 13
 - 6 — São Paulo 15
 - 7 — Juventus 16
 - 8 — Portuguesa Santista 18
 - 9 — Commercial 20
 - 9 — Espanha 20
 - 11 — Ipiranga 25
- Antrųjų komandų lentelė:

- Vieta: Pralaimėtų taškų
- 1 — Corinthians Paulista 2
 - 2 — Portuguesa de Esportes 7
 - 3 — Portuguesa Santista 8
 - 4 — S. P. R. 10
 - 5 — Palestra 12
 - 6 — São Paulo 16
 - 7 — Santos 17
 - 8 — Commercial 20
 - 8 — Juventus 20
 - 10 — Ipiranga 21
 - 11 — Espanha 22

Rio de Janeiro miesto futbolo rezultatai

- Flamengo 2 x S. Cristovão 1.
- Fluminense 3 x Vasco 2.
- Madureira 5 x Bonsucesso 1.

Rio de Janeiro miesto futbolo čempionato lentelė:

- Vieta: Pralaimėtų taškų
- 1 — Botafogo 9
 - 2 — Flamengo 11
 - 3 — São Cristovam 14
 - 4 — Fluminense 15
 - 5 — Vasco da Gama 21
 - 5 — America 21
 - 6 — Bangú 25
 - 7 — Bonsucesso 26
 - 7 — Madureira 26.

Sj sekmadienį įvyksta šios futbolo rungtynės:

- Corinthians Paulista x Ipiranga.
- São Paulo Railway A. C. X A. A. Portuguesa
- Juventus x Portuguesa de Esportes
- Santos F. C. x São Paulo F. Clube

Ateinantį šeštadienį visų šių rungtynių rezultatus paskelbsime.

STALO TENISAS

— Šį penktadienį jaunimo sekcija losė draugiškas stalo teniso rungtynes su "Olympicus" klubu. Rezultatai, kokie dar nežinia.

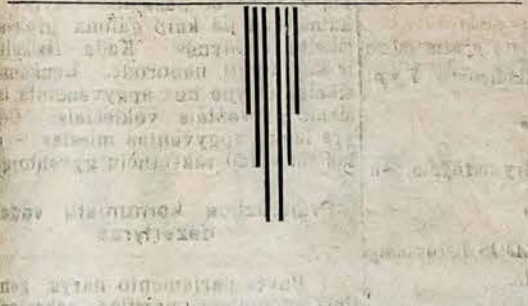
Pereitą penktadienį, Bendruomenės Jaunimo Sekcija turėjo stiprias stalo teniso rungtynes su Juv. Flor da Vila Zelina. Siose rungtynėse Bendruomenė laimėjo 1a. 2a. ir 3a. komanda. 200x196, 150x91 ir 100x59.

— Užpereitą penktadienį, Bendruomenės Jaunimo Sekcija losė draugiškas stalo teniso rungtynes su "Bloco Paulista". Sios rungtynės buvo labai įdomios. Bendruomenės pirmoji, antroji komanda ir dupla pralaimėjo šiais rezultatais: 179 x 200, 149 x 150 ir 43 x 80.

— Bendruomenės futbolo komandą praėjusį sekmadienį žaidė su Mokos vengrų komanda. Rungtynės laimėjo Bendruomenė šiais rezultatais: Firma 2 x 1, antra komanda 1 x 0.

Aukokime Vargonams!

Kas gieda -- dukart meldžiasi

NEGALIMA GRAŽIAI GIEDOTI BAŽNYCIOJE BE VARGONU

TAUTIEČIAI!

Mūsų garbė neleidžia, kad pirmojo ir vienintelio lietuviškoji bažnyčia visoje Pietų Amerikoje dirpintų kokia palaike katarinką. Mes norime, kad joje galin gal gautų moderniški vargonai ir keltų mūsų dvasia malda, vestų mūsų mintis į Dievą. Tik toki vargonai pritinka mūsų, lietuvių, bažnyčiai!

KATALIKAI!

Kolonijos, Kapelionai, vykdydami Jūsų pageidavimus, tokius vargonus yra Jūsų bažnyčiai jau užsakę. Po dženon kitos jie jau bus pastatyti bažnyčioje. Tai bus toki vargonai, kokių Jūs norėjote, kokių Jūsų bažnyčia yra verta. BUS MODERNIŠKIAUSI VARGONAI S. PAULO MIESTE. Nepaisant to, kaina yra reklaminė, nes vargonus, kurie kainuoja 120 kontų, fabrikas pardavė už 65 kontus. DABAR TARKITE SAVO ŽODI IR JŪS!

65:000\$000 --- didelė suma.

Vienam jį būtų nepakeliamą, tačiau visiems ji yra tik menkė. Aukokimė kiekvienas savo dalį — daugiau ar mažiau, kaip kuris išgalime. Mažiausia, PASKIRKIME BENT VIENOS DIENOS UŽDARBĮ kas mėnuo, kol baigsime išmokėti skolą. Kas daugiau uždirbame, daugiau aukokime. Kas milą — tai milą, kas dešimtį — tai dešimtį, kas šimtą — tai šimtą, o kas kontą — tai jau visą kontą.

A T S I M I N K I M E: Neturės teisės susipratu su lietuvių kataliku savęs laikyti tas, kuris liks kur čias savo bažnyčiai reikalams. Dievas su juo!

VARGONAI TARNAUS JUMS VISIEMS IR VISOMS BUSIMOMS KARTOMS.

TODĖL VISI, VISI, VISI

AUKOKIME VARGONAMS!

CHIROMANTE

MME. SEDEFA

Vokiečių fotografijų įstaga „BERNARDO“
Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srityje. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir plgus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (senas nr. 103) Tel. 4-5576 SĀO PAULO

Turėdama mokslo ir daugelio metų patyrimo šioje srityje, siūlo savo patarnavimą. Neturite pasisekimų ir esate nelaimingas šeimoje ar komercijoje? Turite rūpesčių? Norite sugrąžinti savo draugystėn atsiškrusėjusiamenį. Norite pašalinti bet koki blogą. Norite turėti geros kloties darbą? Turite klidėjų vedybose? Kreipkitės į MME. SEDEFA, kuri suteiks gerą garantuotą ir greitą patarnavimą. Rua Lavacés, 262, bondės ir omnibusai prie durų. Priėmimo valandos kasdieną nuo 8 iki 20 valandos. Sekmadieniais taip pat. Aplankykite kad įsitikintumėte. Konsultas 5\$000

SVIESA

GAUNAMA SIOSE VIETOSE:

Redakcijoje: Convento S-to Antonio do Pary, Villa Zelinoje pas kun. Ragažinską, rua Sete 58 ir pas platintojus. Mieste gaunama: Largo da S6 prie laikrodžio, prie Centralinfo Pašto durų ir kampo; Luz stotyje, Rua José Paulino ir kampo rua Couto de Magalhães. Bom Retire: Rua Aymores ir kampo rua Carmo Cintra, kioske rua José Paulino ir kampo Silva Pinto, Lapoje kioske prie stoties, Villa Anas lazijoje — Rua Camacan, Kiri lausko krautuvėje, Canindē: Rua Canindē, 478, ir pas Skrupaki. Mokoje: — kampo rua da Mooca ir av. Paes de Barros kioskoje ir Rua da Mooca, 1721.

FOTO SCHMIDT

Atlieka įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus. Senų paveikslų atnaujinimas. Paveikslų didinimas. Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus. RUA SILVA TELLES, 5 (netoli šv. Antano bažnyčios)

Lietuvių Jaunime,

Dėykit gražiai pasiūtus rūbus. Siuvalai sulgi naujasių madų vyriški ir moteriški kostiumai ir paltai. Darbas garantuotas. Darbas atliekamas neblogiau kaip S. Paulo centre, bet daug pigiau. PAULO AMBRAZEVIČIUS RUA CICLAMES nr. 52 Villa Bella.

Dantistė LEVKOVIĆ

Su ilga praktika Europoje ir čia, São Paulo, gydo dantis be jokio skausmo, trunka taip pat be skausmo už 5\$000, jėda parcelano ir sidabro plombas už 10\$000 su pilną garantija.

R. Silva Pinta 264.

Medžio apdirbimo dirbtuvė

Siuo pranešama, kad lietuvis

M. KIRILAUSKAS

atidarė Villa Prudentėje Rua Cor. Pacheco Chaves, 90-a (tel. 3-0418) medžio apdirbimo dirbtuvę, kurioje galima užsakyti medžio įvairius išdirbinius. Lietuviams daroma didelė, nuolaida.

PREFERIDA!

Kas nori tapti tūringu, tesikreipia į loterijos namus „Preferida“. Ten garantija pilna.

DARŽAI IR ŪKIAI

Netoli stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil parduodama geriausios žemės daržams ir nedideliams ūkiams. Žemė apaugusi mišku. Yra pakankamai vandens. Žemės kaina — tik 300 — 400 reišų kvadratinis metras. Geri keliai ir arti esančios stotys duoda galimybes užvesti paukščių ūkį, versti daržininkystę, kitokių kultūrų auginimą ir įrengti polsio namus.

Sklypai nuo 10.000 metrų įsismokėjimui pradedant nuo 50\$000.

Savininkas: Cia. de Agr. Imigração e Colonização. Pardavimų Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-4549, S. Paulo. Sekmadieniais ir šokiadieniais įstisa savitai galima teirautis vietoje, krautuvėje prieš Carvalho de Araujo stotį pas ANTONIO KIRSTEN.

Traukiniai iš stoties Norte įveina: 7,54, 9,05; 10,04 11,10; 12,14; 14,30.

Įregistruota nr. 45 iš 10-12-38, trečioje apylinkėje.

Vaistinė Dom Bosco

Savininkas Juozas Lukoševičius. Didelis pasirinkimas įvairių rusių vaistų — vietinės gamybos ir užsienių. Taip pat yra parfumarla. Kainos minimalios. Lietuviams daroma nuolaida! Rua Bom Pastor, 18 Ypiranga Tel: 3-0100

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS: TRIPERIS [Visose stadijose—aštrus ir kroniškas], SIFILIS Greitas ir moderniškas gydymas. Priėmimas nuo 9—12 ir nuo 2—7. Sekmadieniais 11—12. Lengvos mokėjimo sąlygos. RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218. Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

D-ras A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus, veneros ir moterų ligų specialistas. Chirurgija. Priėmimas nuo 9—12 v. ryto ir 3—7 v. v. LADEIRA PORTO GERAL, 12, 2° andar salės 4 ir 5. (kampus rua Boa Vista e 25 de Março). Gyv. butas ten pat 5 aukšto. Telef. 2—5068

SIUVYKLA "ESTAN"

STASIO ŠLIKTOS Gerai žinoma visiems lietuviams RUA DA CONCEIÇÃO 79-A, Fone: 4-1940 (prie pat stoties Luz) atidarė naują skyrių — antra siuvyklą, prie stoties Luz. Ten yra ir gyvenamas butas.

Rua Conceição, 11

M. M. KOGANO LABORATORIJA

MEDECINISKAS ISTYRIMAS: Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapimo ir išmatų. Sifilio ir gonorėjos nustatymas. RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas. Priėmimo valandos nuo 9—12 ir 3—7. Sekmadieniais 10—1

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOKATAS [Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai. Raštinė: Rua Direita Nr. 36, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak. Kalba lietuviškai.

